

Tarcza antyrakietowa i strategia zerowego wzrostu a konieczność globalnego współdziałania dla trwałego rozwoju – Tezy

Global Ballistic Missile Defense and Strategy of Zero Growth vs. Necessity of Global Cooperation for Sustainable Development

1. Problem budowy amerykańskiego systemu obrony antyrakietowej należy rozpatrywać z perspektywy kryzysu globalnego oraz rodzaju poprawnej obronnej strategii jego przewycięzania.
2. Pierwotna - z roku 1970 (J.W. Forrester¹, z MIT USA, dla Klubu Rzymskiego) - diagnoza przyczyn kryzysu globalnego to nadmiar ludzi spowodowany:
  - wzrostem produkcji żywności;
  - poprawą opieki zdrowotnej, oraz
  - upowszechnieniem dostępności innych podtrzymujących życie środków technicznych, co prowadzi (bez zmiany stosunków społecznych) do wyczerpanie źródeł zasobów naturalnych oraz bezwzględnej degradacji środowiska przyrodniczego.
3. Socjal-darwinistyczna obronna strategia „zerowego wzrostu” polega na:
  - zmniejszeniu ilości ludzi (np. poprzez zmniejszenie produkcji żywności), oraz
  - radykalnym „schłodzeniu” światowej gospodarki,a następnie utrzymywaniu:
  - nie powiększanej liczebności światowej społeczności oraz
  - globalnej aktywności gospodarczej na poziomie zapewniającym trwały dostęp do zasobów paliwowo-surowcowych oraz zdolność środowiska przyrodniczego do poprawnego samoodtwarzania się.
4. Wymaga to m.in. ograniczenia globalnego wzrostu gospodarczy poniżej 4%².

¹ Patrz: Jay W. Forrester, *Counterintuitive Behavior of Social Systems*, D-4468-2, 1995.

² Postulat schłodzenia światowej gospodarki i jej utrzymywania poniżej 4% tempa wzrostu gospodarczego rocznie został m.in., w 2005 roku zalecony redakcyjnym artykułem w New York Times: „(...) ludzkość zmierza do samodestrukcji poprzez utrzymywania wzrostu gospodarczego na poziomie 4% rocznie. Takie tempo wzrostu spowoduje szybko wykładniczo postępujący wzrost światowej konsumpcji. Negatywne konsekwencje tego będą wszech ogarniające, i głęboko dotkną cały światowy system społeczno-gospodarczy”.

5. Terroryzm może stanowić formę „asymetrycznej” obrony słabszych cywilizacji wobec zagrożenia strategią „zerowego wzrostu”, co wymagałoby eliminowania społecznych jego przyczyn.
6. Jana Pawła II przestrogi wobec, w istocie, strategii „zerowego wzrostu” oraz zalecenie działań antykryzysowych:
  - „świat współczesny, łącznie ze światem **ekonomii**, zamiast troszczyć się o **prawdziwy rozwój** wiodący **wszystkich** ku życiu „bardziej ludzkiemu” (...) zdaje się prowadzić nas szybko ku **śmierci**”³;
  - „zagrożenia o charakterze planetarnym osiągnęły poziom skrajnie niebezpieczny, co każe się obawiać „zagłady ekologicznej”, będącej skutkiem lekkomyślnego niszczenia najważniejszych zasobów środowiska naturalnego i coraz liczniejszych ataków na życie ludzkie. **Niepohamowany pęd nielicznej grupy uprzywilejowanych do przywłaszczenia sobie dóbr ziemi** i do ich eksploatacji staje się przyczyną nowego rodzaju **zimnej wojny, tym razem między Północą a Południem planety, między krajami wysoko uprzemysłowionymi, a ubogimi**”⁴;
  - „Obecnie zarówno w Ameryce, jak i w pozostałych częściach świata pojawia się niebezpieczny model społeczeństwa zapewniający dominację silnym częściom światowej społeczności, zaś wykluczający, a nawet eliminujący słabszych (...)”⁵;
  - „Dzisiaj bardziej chyba niż w przeszłości ludzie zdają sobie sprawę z łączącego ich wspólnego przeznaczenia, aby **budować razem, jeśli chce się uniknąć zagłady wszystkich**”⁶.

Patrz: Diamond, *The New York Times*, January 1, 2005, - <http://www.ecocosmdynamics.org/Pubs/EDLNewsletterVol2No1.html> (1.01.2008).

³ Patrz: Jan Paweł II, Encyklika *Sollicitudo Rei Socialis*, p. 24.

⁴ Patrz: Jan Paweł II, *Dialog między nauką a wiarą*, Wizyta w międzynarodowym centrum naukowym im. Ettore Majorany, 8 maja 1993 r. w: *L'Osservatore Romano* (wyd. polskie) 1993, nr 7.

⁵ Patrz: Jan Paweł II, *Adhortacja „Ecclesia in America”*, styczeń 1999. W tekście tym m.in. stwierdza się: „Nowadays, in America as elsewhere in the world, a model of society appears to be emerging in which the powerful predominate, setting aside and even eliminating the powerless...” (s. 63).

⁶ Patrz: Jan Paweł II, Encyklika *Sollicitudo Rei Socialis*, p. 26.

7. Dwa sposoby eliminowania deficytu zasobów życia, naturalnych oraz przyrodniczych:
- socjal-darwinistyczny, poprzez eliminowane w pierwszym rzędzie najsilniej zużywających te zasoby konkurentów do tych zasobów, albo
  - ekohumanistyczny, poprzez globalną na dobro wspólne ukierunkowaną partnerską współpracę, w tym zmianę metod globalizacji (Inclusive Globalization, fair globalization, globalization with human face).
8. **Ekohumanizm, to partnerskie współdziałanie dla dobra wspólnego – wszystkich ludzi (bogatych i biednych, społeczności wysoko rozwiniętych i w rozwoju opóźnionych), ich następców oraz środowiska przyrodniczego – powszechnie wspomagane nauką i wysoką techniką.**
9. Ponowna – J.W. Forrestera, z roku 1995⁷ – diagnoza przyczyn globalnego kryzysu oraz jego jakościowo nowe zalecenia działań dla przywrócenia systemowi światowemu zdolności rozwoju:
- kryzys globalny skutkiem niewydolności mechanizmów nadal intuicyjnego sterowania procesem życia społeczno-gospodarczo-przyrodniczego oraz niedostatku wiedzy o istotnych właściwościach (i warunkowaniach życia) systemów społecznych, istnieje zatem konieczność zbudowania na powyższej wiedzy opartego systemu symulacji komputerowej wspomagania projektowania i podejmowania decyzji politycznych.
10. Bez globalnej, ekohumanistycznej współpracy nie można zbudować ani systemu komputerowego wspomagania polityki i gospodarki, ani skutecznie przeciwstawiać się zagrożeniom z wyprzedzeniem rozpoznawanym z pomocą takiego informacyjnego systemu.
11. Wzrost gospodarczy i obronnego potencjału Chin i Indii szczególnie uniemożliwia realizację strategii „zerowego wzrostu”.
12. W czerwcu 2006 r. Rada Unii Europejskiej przyjęła Odnowioną Strategię Trwałego Rozwoju Unii Europejskiej (R-EU SDS)⁸, która jest w istocie zgodna z zaleceniami J.W. Forrestera z roku 1995, a zarazem negacją strategii „zerowego wzrostu”.
13. R-EU SDS podporządkowuje podnoszeniu powszechnej jakości życia (dziś i w przyszłości) Strategię Lizbońską oraz stawia za istotny cel zbu-
- dowanie zdolności integrowania rozwoju społecznego z rozwojem gospodarczym oraz ochroną środowiska przyrodniczego, a także wypracowanie 50-letniej strategii trwałego rozwoju Wspólnoty.
14. Prezydent UE i G8 Angela Merkel w roku 2007, w Davos, potwierdziła konieczność odejścia od strategii „zerowego wzrostu”, uzasadniając to nie do powstrzymania szybkim wzrostem m.in. Chin i Indii, zalecając koordynowanie gospodarki światowej w celu rozwiązywania narastającego deficytu zasobów życia (naturalnych i przyrodniczych) drogą międzynarodowej koordynowanej współpracy i postępu naukowo-technicznego⁹.
15. Istnieją przesłanki do przypuszczania, iż amerykański program budowy elementów tarczy rakietowej (w Europie oraz we współpracy z Japonią i Australią) jest fragmentem docelowej budowy systemu eliminowania zdolności obronnych m.in. Rosji i Chin, z zastosowaniem broni kosmicznych.
16. Jego istotnym celem może być zapewnienie USA dostępu do źródeł zasobów naturalnych zwłaszcza zlokalizowanych na terenie Rosji oraz powstrzymanie wzrostu gospodarczego oraz potencjału obronnego Unii Europejskiej, Rosji i Chin.
17. Realizacja tego programu – jeśli nawet nie doprowadzi do konfliktu zbrojnego (nowy kryzys kubański!!!) to – uniemożliwi ekohumanistyczną przebudowę światowej gospodarki na opartą na kompleksowym rachunku korzyści i kosztów gospodarowania (ujmującym społeczne i przyrodnicze jego składniki) oraz stymulującą na dobro wspólne ukierunkowaną aktywność społeczno-gospodarczą.
18. Uniemożliwi to m.in. skuteczne przeciwdziałanie zmianom klimatycznym oraz przebudowę światowej gospodarki w sposób umożliwiający odpowiednio szybkie wdrażanie nowych technologii w miejsce moralnie degradowanych wyczerpywaniem zwłaszcza kopalnych zasobów paliwowo-suwrowcowych.
19. Zalecane działania globalne dla zastąpienia socjal-darwinistycznej strategii „zerowego wzrostu” ekohumanistyczną strategią trwałego rozwoju światowej społeczności:
- uznać konieczność i możliwość eliminowania deficytu zasobów życia (w tym zagrożeń katastrofą klimatyczną) drogą glo-

⁷ Patrz: Forrester, j.w.

⁸ Patrz: Council of the European Union, *Review of the EU Sustainable Development Strategy (EU SDS) – Renewed Strategy*, 10117/06m, Brussels, 9 June 2006.

⁹ Angela Merkel, Davos 2007: “But in contrast to the 1972 Club of Rome report, we've drawn a different conclusion today: **zero growth can and will not be the answer**. Rather, the answer is greater innovation, particularly in environmental technologies. Zero growth would ultimately result in the preservation of the status quo, an **absolutely unacceptable idea for emerging economies and developing countries**”.

balnej partnerskiej współpracy, jako podstawy nowej rewolucji naukowo-technicznej, umożliwiającej odpowiednio szybko dostęp do alternatywnych źródeł zasobów naturalnych oraz tworzenie techniki przyjaznej środowisku społeczno-przyrodniczemu;

- podjąć budowę światowego systemu poznawania kompleksowych konsekwencji aktualnie prowadzonej i zamierzonej polityki;
- zbudować system stymulowania dostępu do – oraz upowszechniania – wiedzy sprzyjającej przeciwdziałaniu katastrofie globalnej;
- zawrzeć pakt demilitaryzacji Kosmosu.

20. W ramach Unii Europejskiej należy:

20.1. w Traktacie Reformującym Unię Europejską zapisać jako wartości fundamentalne i ją konstytuujące:

- Dobro Wspólne (czyli łączenie interesu własnego z interesem środowiska społeczno-przyrodniczego, w ujęciu lokalnym i globalnym);
- Solidarność (czyli wspomaganie przez kraje wyżej rozwinięte eliminowania rozwojowych różnic, przy zwrotnym wspomaganiu takiej aktywności przez jej beneficjentów);
- Subsydiarność (czyli na zasadzie „jeden dla wszystkich” rozwiązywanie problemów społeczno-gospodarczych i przyrodniczych, których nie można rozwiązywać na niższych szczeblach unijnej organizacji);

20.2. uznać za niezbędne przyspieszenie realizacji Odnowionej Strategii Trwałego Rozwoju Unii Europejskiej (R-EU SDS).

20.3. uznać R-EU SDS za wzorzec dla działań na rzecz budowy globalnych przesłanek trwałego rozwoju światowej społeczności, w tym zmiany metod globalizacji na zgodne z wymogami trwałego rozwoju.

21. Kontynuowanie budowy amerykańskiego systemu obrony antyrakietowej uniemożliwi przeprowadzenie ekohumanistycznej przemiany cywilizacyjnej – niezbędnej dla uniknięcia globalnej katastrofy.

22. Budowa przez społeczności wysoko rozwinięte systemu globalnej obrony wobec zagrożenia ze strony społeczności kierujących się nadal aksjologią egoistyczną powinna zostać poprzedzona uznaniem ekohumanizmu za podstawę ich działań na rzecz przezwyciężenia kryzysu globalnego oraz podjęciem budowy informacyjnych podstaw polityki i gospodarki trwałego rozwoju światowej społeczności.

Uzasadnienie powyższych tez, patrz: Michnowski L., *Spoleczeństwo przyszłości a trwałe rozwój*, Komitet Prognoz „Polska 2000 Plus” przy Prezydium Polskiej Akademii Nauk, Warszawa 2006.

Lesław Michnowski
e-mail: leslaw.michnowski@neostrada.pl